

Konsumatorët e Privilegjuar

Workshop Nr.2

Zhvillimi i Tregu te Energjise ne
Shqiperi, Maqedoni dhe Mal te Zi
3 Tetor 2006

Labinot Gashi & Vaso Leno

Shqipëria

- Korporata Elektroenergjetike e Shqipërisë (KESH), është e integruar vertikalisht si kompani shtetërore dhe si e tillë është monopoliste në: Gjenerim, Distribuim dhe Furnizim
- TSO është krijuar në Nëntor të vitit 2004
- Shumica e legjislacionit sekondar është aprovuar
- Gjithashtu janë aprovuar çmime të reja të energjisë elektrike për vitin 2006.
- Për herë të parë janë aprovuar dhe përdorur tarifat për gjenerim dhe distribuim të bazuara nga aplikacionet e KESH-it, ndërsa në bazë të Metodologjisë për Transmision janë llogaritur dhe aprovuar tarifat për të.

Shqipëria

- Hapja e tregut për Konsumatorët jo-shtëpiak
 - Filluar në 2006, hapja e tërësishme deri më 2012
 - Deri më tani 10 konsumatorë të privilegjuar, 200 më shumë në vitin e ardhshëm
 - Si kritere: tensioni furnizues dhe konsumi vjetor
 - Njehsorët për matjen e Energjisë Elektrike çdo 15 minuta dhe me lexim nga largësia
- Tipet e planifikuara të tregut
 - Treg Bilateral me mekanizëm balancimi
 - Periudha gjysmë ore e tregtimit
- Përgjegjësitë ndërmjet Distribucionit dhe Transmisionit të ndara
 - Tarifat e rrjetit janë publikuar nga Rregullatori

Maqedonia

Në Janar të vitit 2005 kompania e re e Transmisionit, AD MEPSO, është shpërbërë. Ky sistem Transmetues në vete përmban: Sistemin operativ, Operimin e sistemit, Operimin e tregut dhe furnizimin me shumicë.

- Shpërbërja e AD ESM-së (Korrik 2005):
 - ✓ ESM Gjenerimi
 - ✓ ESM Distribucioni dhe Furnizimi
- Në Mars të vitit 2006, kompania e re e Distribucionit, AD ESM, i ka shitur 90% të aksioneve kompanisë EVN AG nga Austria.
- Në vitin 2005 janë Zhvilluar Kodi i Rrjetit dhe Kodi i Tregut
- Në vitin 2004 janë aprovuar Metodat dhe Konditat për rregullimin e çmimeve të reja për energjinë elektrike.

Maqedonia

□ Metodot dhe Konditat për Rregullimin e çmimeve të energjisë elektrike të aprovuara më 2004.

✓ Për Transmisionin e Energjisë Elektrike

▪ *Metoda për mbulimin e të ardhurave vjetore*

✓ Për Distribuimin e Energjisë Elektrike

▪ *Metoda e përzier (metoda për mbulimin e qmimit dhe të ardhurave vjetore)*

✓ Për Gjenerimin e Energjisë Elektrike, për tarifatat e konsumatorëve

▪ *Metoda për mbulimin e të ardhurave vjetore*

Aprovimi i këtyre metodave dukshëm ka ndikuar në: rritjen e efikasitetit, zvogëlimin e humbjeve, etj.

Maqedonia

Pjesëmarrësit në Tregun e Energjisë Elektrike (1)

1. Gjenerimi:

- AD ESM
- Gjenerimi i shpërndarë
- Prodhuesit e Pavarur të Energjisë Elektrike (IPP)

2. Bartja:

- Vetëpronësia e Transmisionit (TO)
- Operimi i Sistemit (SO)
- Operatorimi i Tregut (MO)
- Furnizuesit me shumicë për konsumatorët e Tarifuar (WS)

Maqedonia

Pjesëmarrësit në Tregun e Energjisë Elektrike (2)

3. Distribuimi:

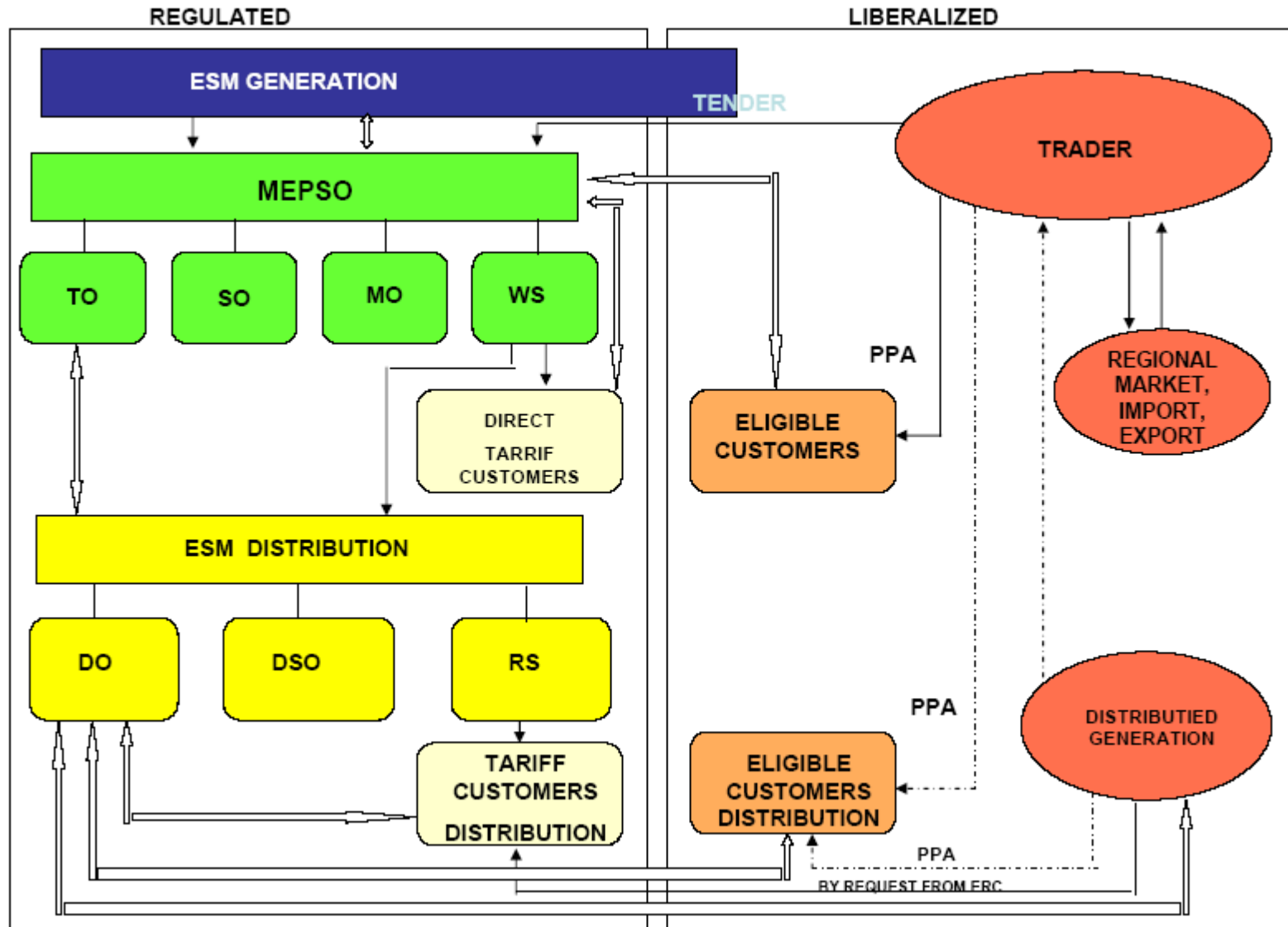
- Vetëpronësia e Distribuimit (DO)
- Sistemi Operativ i Distribuimit (DSO)
- Furnizimi me pakicë për konsumatorët e tarifuar (RS)

4. Konsumatorët e Privilegjuar

5. Konsumatorët e tarifuar

6. Tregtarët

Macedonia

Mali i Zi

- ❑ Është subjekt elektroenergjetikë vertikalisht i integruar (EPCG).
- ❑ Financiarisht dhe funksionalisht është i shpërbërë në katër subjekte: Prodhimi, Transmisioni, Distribucioni dhe Furnizimi.
- ❑ Shteti zotëron 67,66% të aksioneve në EPCG. Entitetet Private zotërojnë rreth 12% dhe 5% të aksioneve mbështeten në fondet e privatizimit.
- ❑ Gjenerrimi përbëhet prej dy HPP, një TPP dhe shtetë HPP-ve të vogla. TPP-ja dhe pesë SPP janë planifikuar për privatizim.
- ❑ EPCG-ja 1/3 e energjisë elektrike blenë jashtë vendit për plotësimin e nevojave për konsumatorët e tarifuar.
- ❑ TPA – Konsumatorët Direkt (110kV) 1/3 e energjisë elektrike e blejnë jashtë vendit.
- ❑ Prodhuesit janë të obliguar që ti furnizojnë vetëm konsumatorët e tarifuar.